

Rabbi Avraham Jitschak Hakohen Kook

Rabbi Avraham Jitschak Hakohen Kook
(1865 – 1935)

Biografie

Rav Avraham Yitzchak geboren in Griva, vader was een student Volozhin Yeshiva, het 'Mitnagdut' (de oppositie het Chassidisme), de Litouwse Yeshiva's. Maar van het Chassidisme. oudste van 8 kinderen. naam "Harav Avraham of ook kortweg 'Harav'. meest geliefde 20ste eeuw.



Hakohen Kook werd Letland in 1865. Zijn (Talmid) van de centrum van en tegenstander van citadel van de zijn grootvader was lid Rav Kook was de Hij is gekend onder de Jitschak Hakohen Kook Hij was een van de Rabbijnen van de



Moeder van Rav Kook.
Rebbeztin Zlata Kook



Vader van Rav Kook
HaRav Shlomo Zalman HaKohen Kook

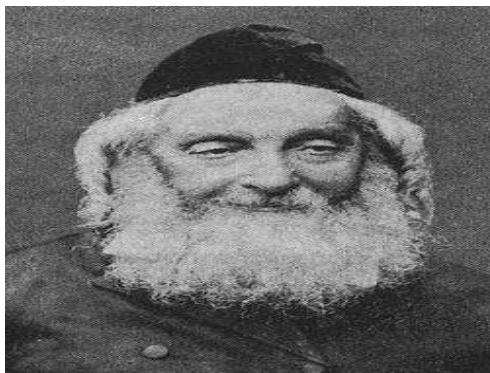
Als kind had hij de reputatie van 'Ilui' (Talmuedgenie). In 1884 kwam hij, op 18-jarige leeftijd, in de Volozhin Yeshiva, waar hij ook goed bevriend was met Rabbi Naftali Zvi Yehuda Berlin (de Netziv), rector van de Yeshiva. Hoewel hij slechts anderhalf jaar op de Yeshiva verbleef, studeerde hij tijdens deze tijd ongeveer 18 uur per dag.

In 1886 trouwde hij met Batsheva, de dochter van Rabbijn Eliyahu David Rabinovitz-Te'omim. Hij was Rabbijn van de beroemde Litouwse stad

Ponoviezh. Deze Rabbijn werd later Opperrabbijn van Jeruzalem. Op de leeftijd van 23 kreeg hij zijn eerste Rabbinale positie als Rabbi van Zaumel, Litouwen. In 1888 stierf zijn vrouw en zijn schoonvader overtuigde hem te hertrouwen met Raize-Rivka, de nicht van zijn vrouw. Tussen 1901 en 1904 publiceerde hij drie artikelen die anticiperen op de filosofie die hij ontwikkelde over 'Erets Israel'. Tijdens deze periode schreef hij een aantal werken, waarvan een commentaar op de Talmoedische tractaten 'Berachot' en 'Shabbat', getiteld 'Eyn Ayah'. Verder schreef hij een belangrijk boek over de moraal en spiritualiteit met als titel 'Mussar Avichah'.



Yeshiva in Volozhin(Wit-Rusland), model en moeder van alle Yeshivot in Europa



Links: Rabbi Zvi Yehuda Berlin(1816-1893), bekend onder de acronym de Netziv. Laatste Rosh Yeshiva van Volozhin tot de gedwongen sluiting door Tsaristische Rusland in 1892.

Rechts: Rabbi Eliyahu David Rabinovitz-Teomim(1845-1905), bekend als 'Aderet'. Schoonvader van Rav Avraham Yiitzchak Hakohen Kook en Rabbijn van de broemde Litouwse gemeente, Ponoviezh en later Hoofdrabbijn van Jeruzalem.



Rebbetzin Rivka Raizel Kook
Echtgenote van HaRav Kook.

In 1903, toen Rav Kook naar Erets Israel op bezoek ging, waren de Joodse kolonieën verdeeld en gescheiden in sektes of groepen. Iedere groep wilde datgene behouden dat het van zijn geboorteland had meegenomen. Rav Kook was het niet eens met deze sfeer van verdeeldheid onder de Joodse pionieren en nam de bijna onmogelijke taak op zich: het verenigen van de Joodse idealisten onder één richtlijn.

Zijn hoge spirituele staat toonde hem dat met de terugkeer van de Joden naar het land Israël wellicht zijn fysieke exil beëindigd is, maar dat dit niets betekende voor de spirituele uittocht - de verdeeldheid onder de Joden, dit is de wortel van alle problemen. Hij probeerde ons te wekken om terug te keren naar de spirituele staat die we vóór de vernietiging van de Tempel hadden, een staat die zijn uitdrukking vond in liefde en eenheid.

In 1904 maakte Rav Kook 'Aliya' naar Israël waar hij een Rabbinale functie vervulde in de stad Jaffa, deze functie hield ook de verantwoordelijkheid in voor de seculiere zionistische agrarische kolonies vlakbij. Zijn invloed op de mensen in de verschillende geledingen van de samenleving was reeds merkbaar, als hij probeerde de Torah en Halacha in te voeren in het leven van de stad en de kolonies.



De jonge Rav Avraham Yitzchak Hakohen Kook in zijn jongere jaren van 1848-1904.

Rav Kook was net op reis in Europa toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Omdat het op dat moment onmogelijk was om terug te keren naar het land Israël, bleef hij noodgedwongen een paar jaar in Engeland, waar hij werd benoemd tot Rabbijn van Whitechapel, Londen. In 1916 werd hij Rabbijn van de Spitalfields grote synagoge, een gemeenschap van geïmmigreerde Oost-Europese orthodoxe Joden in Brick Lane. Daar werd hij betrokken bij de activiteiten die hebben geleid tot de Balfour verklaring. (1917)



Rav Kooks eerste residentie in Jaffa in het begin van de 20^e eeuw. In de wijk Neve Sha'an.



Foreign Office,
November 2nd, 1917.

Dear Lord Rothschild,
I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet

'His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object. It being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country'

I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

Arthur James Balfour(1848-1930) Een kopie van de originele brief van Arhtur James Balfour aan baron Arhtur James Balfour aan baron Nathan Rothschild waarin hij verklaart het Heimats-recht van Joden in Erets Israel.

Na zijn terugkeer werd hij benoemd tot Rav van Jeruzalem, en kort erna, tot Ashkenasische Opperrabbijn van het land 'Erets Israe' in 1921.



Benoemingsdocument van Rav Kook als Asjkenasische Hoofdrabbijn van Eretz Israel

Hij stichtte een Yeshiva met de naam 'Mercaz' in Jeruzalem in 1924. Toen Rav Kook als eerste Opperrabbijn werd benoemd, kreeg hij veel kritiek te verduren en veel mensen waren tegen zijn aanstelling. Rav

Kook reageerde door tegen zijn critici te zeggen dat ze gelijk hadden. Hij zei dat er veel mensen in de wereld waren en ook veel geleerden in de heilige stad Jeruzalem die groter waren dan hij. Hij zei dat de schoenen van de positie van Opperrabbijn te groot voor hem waren en dat hij ze daarom moest opvullen met stro. Maar, legde hij uit, de stro in opgevulde schoenen heeft harde en scherpe randjes die de voeten vaak irriteren. Rav Kook meende dat de critici die zijn kwalificaties als Opperrabbijn in twijfel trokken te vergelijken waren met het stro in te grote schoenen; net zoals het echte stro irriteerde, irriteerden ook zijn critici hem. Maar hij had ze nodig om de schoenen die men hem had gegeven te kunnen dragen. Rav Kook keek met andere woorden naar de situatie en zag iets positiefs en goeds in zijn felle criticasters. Hij plaatste de situatie in een ander kader, zodat hij de positieve kant liet zien van iets wat anders negatief was.

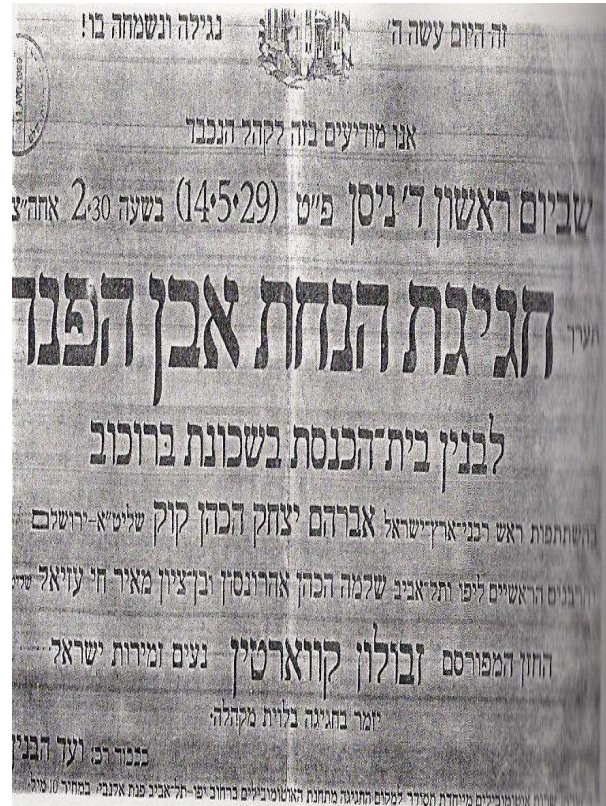


ישיבת מרכז הרב

De beroemde nationaal-religieuze Yeshiva van HaRav Kook, s.z.L die hij in 1901 stichtte.



Rav Kook geeft een Talmoed-les in de oorspronkelijke Yeshiva Mercaz.



Benefitconcerten van wereldberoemde Cantoren ter gunste van de Yeshiva Mercaz in aanwezigheid van Rav Avraham Yitzchak Hakohen Kook

Links: Een affiche over een concert van de wereldberoemde Chazan Josef Rosenblatt(1882-1933).

Rechts: De wereldberoemde Chazan Zvulun Kwartin(1874-1952).



Eerste Ashkenasische Opperrabijn van Erets Israel, HaRav HaGaon Rabbi Avraham Yitzchak Hakohen Kook(1920-1935).

Beroemde 'Talmidim' (studenten) van HaRav Kook in de Mercaz Yeshiva



Links: Zijn enige zoon en opvolger, HaRav Zvi Yehudah Kook(1891-1982).

Hij volgde hem na zijn overlijden op als leider van de Yeshiva 'Mercaz HaRav'.

Midden: Zijn vriend en 'Talmid' Rabbi Yaakov Moshe Charlap(1882-1951), Rabbijn in Jeruzalem.

Rechts: Rav David Cohen(1887-1972), bekend als 'HaRav Ha-Nazir'. Bekendste 'Talmid' en vriend van HaRav Kook z.l. Zijn zoon is , She'ar Yashuv Cohen, Ashkenasische Opperrabbijn van Haifa.



HaRav She'ar Yashuv Cohen(1927-), Ashkenasische Opperrabbijn van Haifa en zoon van 'HaRav Ha-Nazir'.

Rav Kook had een uitgesproken mening over de migratie naar Israël. Volgens hem had de Joodse migratie een religieuze betekenis. Rav Kook zag deze migratie als het einde van de lange 'galut' (ballingschap). Ook de niet-religieuze migranten vervulden volgens hem een religieuze rol door het Joodse land op te bouwen. Het feit dat de Engelsen een Opperrabbijn hadden aangesteld over hun mandaatgebied zag hij als voortekenen van het herstel van het 'Sanhedrin' (hooggerecht tijdens de periode van de Tweede Tempel).



HaRav Zvi Yehuda HaKohen Kook, opvolger van zijn vader HaRav Avraham Yitzchak Hakohen Kook. Een vechter en steuner van het idee van 'Erets Israel Hashlema' (geen teruggave van land aan de Palestijnen in ruil voor vrede).

Hier samen met Ariel Sharon(1928-) bij de stichting van een nieuwe nederzetting in Judea.



Rav Kook bezoekt de nieuwe religieuze stadje Bne Brak, die door Chassidische Joden gesticht is met de bedoeling een stad te hebben voor religieuze Joden.



Rav Kook spreekt bij de stichting van de nieuwe Yeshiva Chevron in Jeruzalem na de pogrom in Hebron, 1929, gepland en georganiseerd door barbaarse opgehitste Arabieren van Hebron.

Rav Kook was een man van de Halacha in de strikte zin van het woord, terwijl hij tegelijkertijd open stond voor nieuwe ideeën. Dit leidde wel eens tot enorme wereldverbreide misverstanden met veel religieuze en niet-religieuze mensen.

קריאה לטהרת ישראל

אחינו היקרות

מרתת רבנו הגדול נאמן ישראל
 החיים במבטלה כרת של תורה במקוה צדקה לעשרתו הגדול שמינו
 שפתינו נדר המרתה בעטותינו הרבים ומעות נראה נתפשטת לחשוב
 שיעצאים ידו מרתה על ידי אנכפאות ומקלות. מה שריון הכבוד
 על פי תורתנו הקדושה הוא שאינם פעילים כלום וחומר האיסור
 שיש בו כרת לשניהם להאיש והאשה
 והגם של הבנים שהם נשאים פנומים לרורי דורות במקומו
 עמור ואין שום דרך של מרתת בעולם "טהרת רבנו הגדול נאמן ישראל
 כי אם על ידי הטהרה של הטבילה במקוה כשרה כדת
 תורתנו הקדושה אחרי ספירת שבעה הנקיים והבדיקות כדון,
 על כן באנו בית
 שתרחמו על נפשתיכן ועל נפשות
 בעליכן ובניכן ובנותיכן ותזוהירו את
 הצעירות. שרא יסורו מדרך החיים
 דרך הקודש והטהרה המשפחתית
 תהי רק ע"י מקוה כשרה ברין תורה.

החן מר"ם טיבט האוניס החיות מונביע שייט למאות ישראל וזהו ליטעט זון.
 אברהם יצחק הכהן קוק
 אבא יעקב הכהן בוויכוב
 איסר זלמן מלצר

'אזהרה לרבים

מרת רבנו הגדול נאמן ישראל
 מרן אברהם יצחק הכהן קוק שריא
 ראש רבני ארץ ישראל

מקום

אחינו היקרים הבאים לעיר קדשנו ירושלים ת"ו מקרוב ומרחוק
 השמרו נא

מהאיסור החמור

של הכניסה למקום המקדש וחדר הכית

ד' יבוננהו בנבון ונשא. וצור ישראל יראנו בישועתו בכנ"צ
 במהרה בימינו בקרוב, אמן

A PUBLIC WARNING!
 by His Eminence the Chief Rabbi for Eretz Israel A. I. KOOK

Our Dear Brethren who come from far and near to visit the Holy City of Jerusalem,
 be warned and remember that it is

STRICTLY FORBIDDEN
 by Jewish Law and Religion to

ENTER THE TEMPLE AREA
 (Haram ash-Sharif)

or to ascend the HAR-HABAITH

Links: Een oproep van Rav Kook aan vrouwen om zich te houden aan de zeer belangrijke Mitsva van de 'Reinheidswetten van de familie' Niddah°. Rechts: Bekendmaking dat het strikt verboden is voor Joodse mensen de Tempelberg te betreden.

Rav Kook bouwde bruggen van communicatie tussen de verschillende Joodse sectoren, inclusief de seculiere Joodse Zionistische leiders, de

Religieuze Zionisten en de meer traditionele niet-Zionistische orthodoxe Joden. Hij geloofde dat de moderne beweging om een Joodse staat te stichten in het land Israël theologische betekenis had en dat de Zionisten pionieren waren in het hemels plan om de Messiaanse tijd te brengen. Hij becommentarieerde eens dat de oprichting van het Opperrabbinaat de eerste stap was naar de wederoprichting van het 'Sanhedrin'. Herhaaldelijk verklaarde hij dat de verlossing alleen bewerkstelligd kan worden door onszelf te verbinden en dat alleen door toepassing van de wijsheid zo'n daad mogelijk zou zijn. In die context schreef hij: "De geheimen van de Torah brengen verlossing en brengen het volk Israël terug naar hun land".

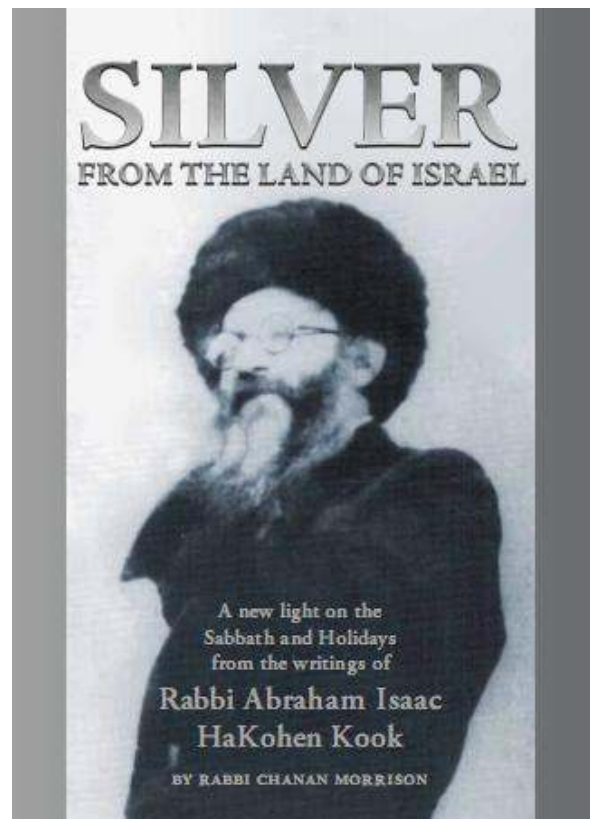
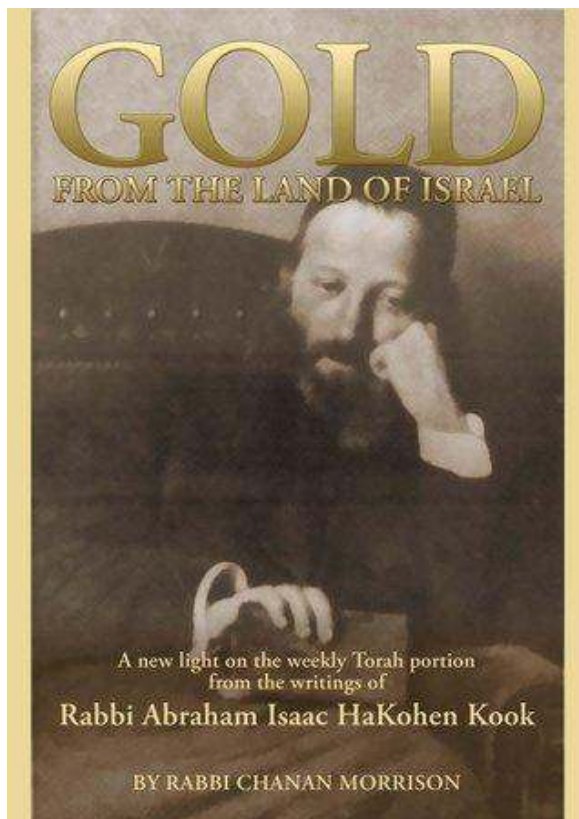
Hij schreef vele boeken over zowel de Halacha als Joods denken. Deze boeken alsook zijn persoonlijkheid blijven veel invloed hebben tot de dag van vandaag. Orot (lichten) is het meest bekende werk van zijn vele hooggewaardeerde boeken. Hij was vader van drie kinderen met zijn twee vrouwen. Twee dochters en een zoon, Rabbi Zvi Yehuda Kook. Zijn neefje was Hillel Kook. Hij stierf in 1935.



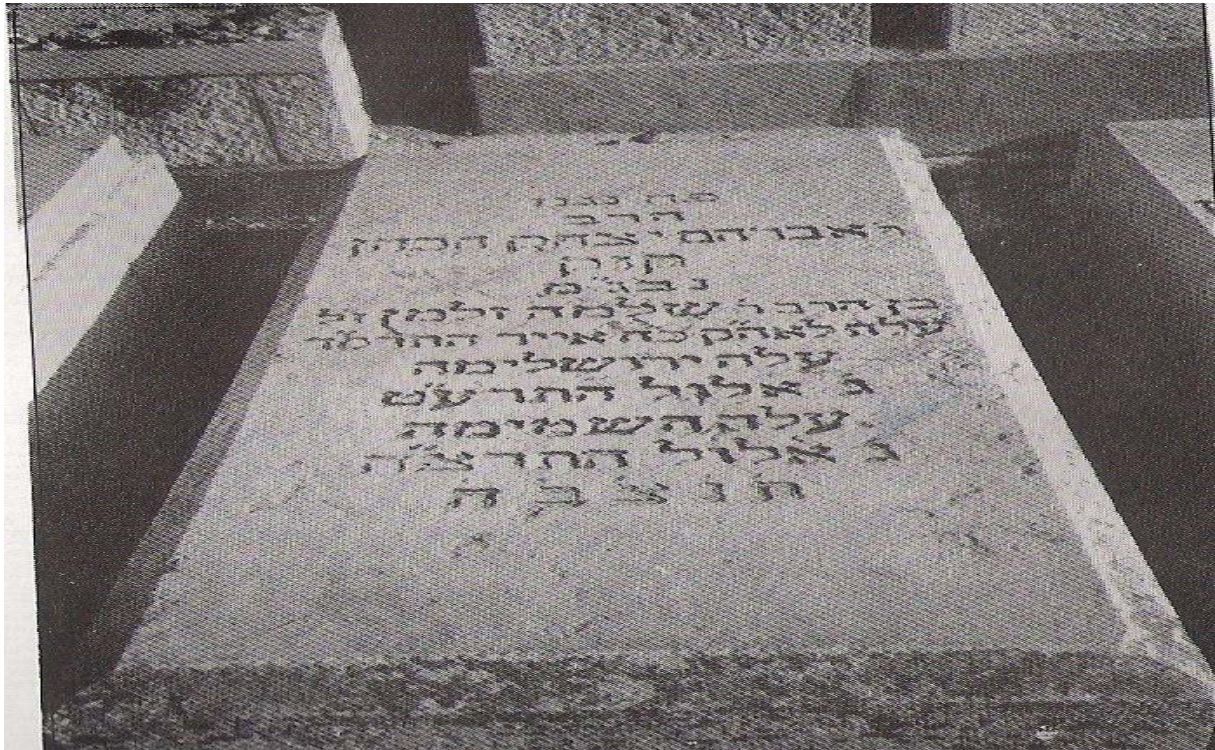
Rav Kook samen met de meest bekende Hebreeuwse publicist en journalist van zijn tijd, Nachum Sokolov(links)



Rav Kook in gesprek met de meest bekende Israelische schrijver en dichter, Chaim Nachman Bialik(links).



Een paar van Rav Kooks bekendste boeken vertaald in het Engels



Grafsteen van Rav Avraham Yitzchak HaKohen Kook op de Olijfberg. Het is voor ons allen indrukwekkend hoe simpel en eenvoudig, met een heel korte tekst: met de naam, datum wanneer naar hij zich in Jeruzalem vestigde en wanneer hij overleden is. Geen 'Ohel' zoals het geval het is bij bijna alle Chassidische Rebbes. Bescheidenheid is de deugd van de rechtvaardigen. Opvallend is hij dat hij op dezelfde dag is overleden als op de dag wanneer hij in zich in Jeruzalem vestigde, namelijk 3 Ellul.



Rabbi Tzvi Yehudah Kooks graf, zoon van Rav Kook; eenvoudig, geen mausoleum, op de Olijfberg in Jeruzalem.

Rav Kook is een van de meest prominente Rabbi's in de moderne geschiedenis van het Joodse volk. Hij was een opmerkelijk spiritueel leider, een briljant geleerde, een rechter in Joodse zaken, een mysticus, een filosoof en een 'tzaddik' (heilig man).

Boven alles was Rav Kook een groot Luriaans kabbalist die zijn leven wijdde aan het overbrengen van de boodschap over eenheid van het volk. Vanuit het hoog niveau van zijn spirituele staat, riep hij het gehele Joodse volk op zich te verenigen en de spirituele band onder de mensen te vernieuwen.

De spirituele bevrijding van het volk van Israël, de natuurlijke binding tussen de grote Joodse groeperingen was voor Rav Kook een randvoorwaarde voor de oprichting van de moderne staat Israël. Herhaaldelijk verklaarde hij dat de verlossing van het volk Israël alleen bewerkstelligd kon worden door onszelf te verbinden en dat alleen door toepassing van de wijsheid van Kabbala en een authentisch Jodendom zo'n daad mogelijk zou kunnen zijn. In die context schreef hij, "De geheimen van de Torah brengen verlossing en brengt het volk van Israël terug naar hun land" (Orot, p. 95) Hij vermeldde daarbij vaak dat het geheim van de kracht van het land Israel lag in de verbinding tussen zijn leden en dat eenheid en spiritualiteit werkelijk een en hetzelfde waren. Hij schreef dat als wij onszelf verenigden, we allen zouden terugkeren naar onze spirituele staat, terug naar de wortel van ons wezen opdat we vredig en rustig in ons land konden leven.



Rav Kook is bekend als een grote expert van de Luriaanse Kabbalah. Om inzicht in zijn boeken te winnen, moet men basiskennis van de Kabbalah hebben; In al zijn geschriften, schreef hij in een versluiserde vorm over mystiek en Kabbala.

Relatie met het Zionisme

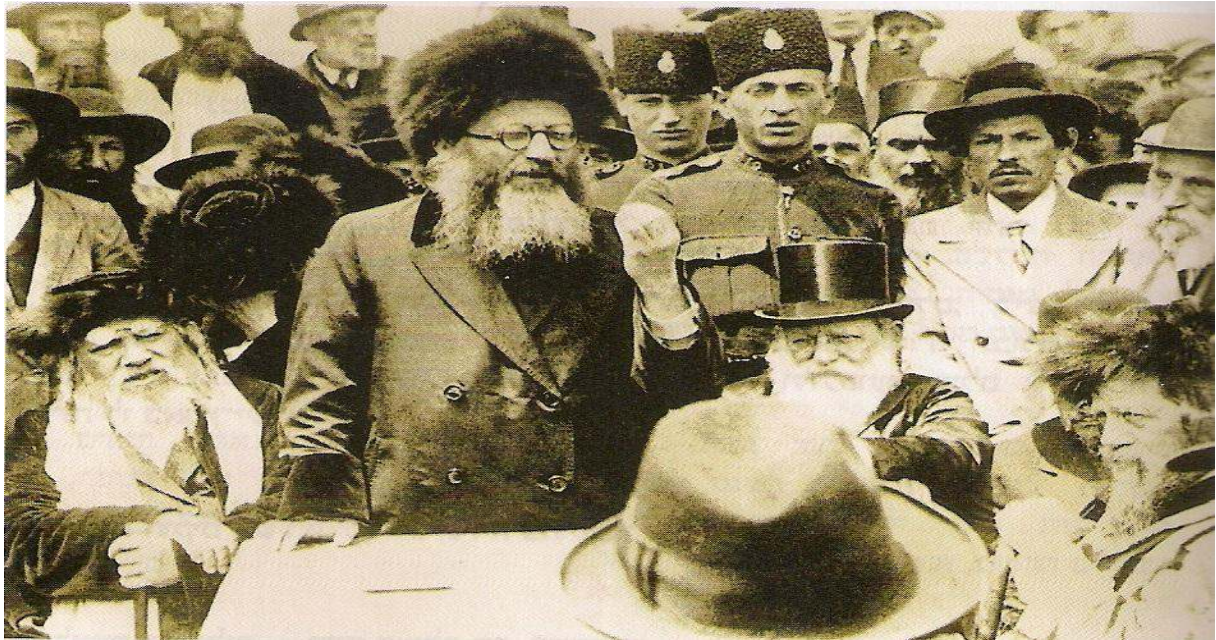


Inwijdingsceremonie van de Hebreeuwse Universiteit op Mount Scopus. Rav Kook houdt een voordracht ter ere van dit evenement.

Rav Kook zag zichzelf niet als zionist. Hij had veel kritiek op het zionisme, vooral omdat het over het algemeen een niet-religieuze (en soms zelfs anti-religieuze) beweging was. Zijn zoon, Rav Zvi Yehuda, volgde zijn vader op als rector van 'Merkaz haRav'. Hij wordt gezien als grondlegger van het religieuze zionisme.

Terwijl Rabbi Kook gekend is als een van de belangrijke denkers van het religieus Zionisme, stond hij ook heel dicht bij wat gekend is als 'Chardal' (Orthodox Charedisch nationaal religieus Jodendom). Er zijn inderdaad verschillende belangrijke aanwijzingen waarin Rav Kook zeer kritisch is tegenover de meer modern-orthodoxe religieuze Zionisten (Mizrachi) die hij als naïef zag. Rav Kook was altijd kritisch tegenover zij die in het heilig land leefden. Hij karakteriseerde hun manier van leven als beïnvloed door de negatieve en abnormale condities van de Joodse exil en hierdoor als niet authentisch. Rav Kook was geïnteresseerd in het uitbreiden en verenigen van de verschillende groeperingen binnen het Jodendom en zag bij elke groepering zowel de goede als de slechte kanten..

Het zou daarom niet juist zijn Rav Kook te zien als een Zionist die geloofde in de wederoprichting van het Joodse volk in een nieuwe moderne staat in Israël. Rav Kooks motivatie was uitsluitend gebaseerd op de Joodse wet 'Halacha' en bijbelse profetiën. Zijn sympathie tegenover de Zionistische beweging kan gezien worden als een stapsteen naar de religieuze Zionistische beweging na zijn dood.



Rav Kook begeleidt van Charedische Dayanim van de stad Jeruzalem. HaRav Michael Horowitz (rechts) en HaRav Menachem Nathan Auerbach (links).



Rav Kook in begeleiding van de Charedische Hoofdrabbin van Jeruzalem, Rabbi Chaim Yosef Sonnenfeld(1849-1932) (links zittend)

De Israëllische moshav 'Kfar Haroë' (de eerste nationaal religieuze Yeshiva Bné Akiva-Yeshiva), gesticht in 1934 werd naar Rav Kook genoemd. Haroë naar Harav Avraham Kohen.

Zijn zoon Zvi Yehuda Kook was zijn belangrijkste student en hij nam na de dood van zijn vader docerende taken over aan de Merkaz Harav. Hij wijdde zijn leven aan het verder zetten van de filosofie van zijn vader.

Rav Kooks geschriften en filosofie deden de Chardal religieuze Zionistische beweging ontstaan die vandaag de dag geleid wordt door Rabbijnen die studeerden onder Rav Kook en zijn zoon.



Mossad HaRav Kook (een van de meest prestigieuze uitgeverijen in Israel). Het heeft honderden boeken uitgegeven op alle facetten van het religieuze Jodendom. Van het vroegere Rabbijnse Middeleeuwen tot vandaag het religieuze Zionisme en vanzelfsprekend ook de werken van Rav Kook, vader en zoon.

Hoewel Rav Avraham Yitzchak Kook geen aanhanger van het zionisme in de letterlijke zin genoemd kan worden, zijn veel van zijn geschriften sterk zionistisch getint, maar altijd binnen een religieuze context:

“Bij alle andere volkeren en naties is de wens om te leven in een maatschappij gebaseerd op een economische structuur. De belangrijkste factor is de zorg van de mens om zijn levensomstandigheden te verbeteren. Deze levenskracht (de drijfveer van deze wens) kan gezien worden als de bron van orde en schoonheid die het hart van de mens verblijdt. Hierdoor wordt het nationale zijn gecreëerd. In Israël daarentegen, rust een G'ddelijke kwaliteit in de ziel van het volk, een dorst naar kennis en naar het ervaren van de aanwezigheid van G'd. Dit is de essentie waarop het leven gebaseerd is. De wens om dichterbij G'd te komen (...)

Het heilige verbond tussen Israël en Het Heilige Land kan niet vergeleken worden met enige andere band tussen de volkeren en hun land. De natuurlijke band tussen een volk en een land ontstaat over een lange periode, door vele gebeurtenissen en door de vele mensen die in een bepaald land leven. Zo ontwikkelt zich een historische band door gewoonte, die voor de toekomstige generaties het volk en het land aan elkaar bindt. Dit idee vind je niet terug in de G'ddelijke werkelijkheid, waarin het volk Israël door de G'ddelijke bron aan dit heilige en mooie land wordt gebonden.

Onze band met Eretz Israel is niet toevallig. Het is een natuurlijke, en

G'ddelijke band. Ons hele bestaan, ons hele zijn, is gebonden aan dit mooie land, en de lange tijd gedurende welke wij vanwege onze zonden verbannen waren uit ons land, 'exil', heeft niets aan onze fundamentele waarden veranderd. We hebben ons altijd met ons hele hart en onze hele ziel verbonden gevoeld met Erets Israël".

'Tesjoeva' los van de zonde



Rav Kook op bezoek bij het religieuze nederzetting Kfar Chassadim samen met zijn Sefardische collega Rishon LeTzion, HaRav Meir Chai Uziel(1880-1953) (rechts) bij een Teshuva-vergadering voor Rosh HaShana.

Rav Kook schreef onder meer een verhandeling over 'tesjoeva' en gaf het de titel 'lichten van bekering' mee, waarmee hij duidelijk aansluit bij de mystieke Joodse traditie, de Kabbala, maar ook zijn eigen, originele interpretatie komt boven. De kern van zijn opvatting is, dat de wereld alleen tot aanzijn kon komen doordat de oneindige G'dheid zich voor een deel terugtrok en er een leegte ontstond. Toen daarin een G'ddelijke vonk licht kwam barstte de wereld uit elkaar in allerlei stukken. Overal in onze werkelijkheid zijn daardoor lichten van Gods aanwezigheid te vinden en het is de opdracht van de mens deze te zoeken en te verzamelen. De noodzaak en de mogelijkheid van 'tesjoeva', omkering is dus al gegeven met de schepping en staat eigenlijk los van de mens die zondigt. Het begrip bekering, omkeer krijgt een geheel nieuwe betekenis! De mens wordt niet negatief gezien als zondaar, maar positief als iemand die kan bijdragen aan het herstel van de wereld. Hoe? Door de geboden te houden. Volgens de gewone argumentatie is 'tesjoeva' de schuldgevoelens die een rol spelen. Ze zijn de signalen die me zeggen dat ik me moet omkeren en naar de geboden moet leven, zoals pijn me zegt dat mijn lichaam ziek is. Bij Rav Kook is 'tesjoeva'

echter niet alleen een individueel proces, maar heeft het een kosmische dimensie. Ieder mens kan bijdragen aan het herstel. Jesaja maakt ons duidelijk dat niet alleen Joden, maar ook de volken daarin betrokken zijn, als hij zegt dat zij naar Jeruzalem zullen komen om *Tora* te leren. (Jes 2:3)

Kabbala



Links: Graf van Rabbi Isaak Luria(1534-1572) in Safed, bekend ook als 'Ha'Ari Kadosh' (Leeuw van de praktische Kabbalah).

Rechts: Graf van Rabbi Shimon bar Jochai, tweede eeuw van burgerlijke jaartelling (auteur van het grondwerk Zohar, het belangrijkste werk van de theoretische Kabbalah).

Rav Kook was een van de grote kabbalisten van de 20^{ste} eeuw. Hij waarschuwde dat er twee manieren zijn waarop mensen zich omhoog kunnen werken: door hard te werken (de enige manier) of door anderen om zich heen te kleineren (de laakbare manier). "Pas op voor leraren die denken dat ze het monopolie op de wijsheid bezitten".

"Hoor mij, mijn volk, ik spreek naar jullie vanuit mijn ziel.....vanuit dat gevoel dat dieper ervaar dan alle sensaties in mijn leven, dat jij en alleen jij de inhoud van mijn leven bent..."(De Rav Kook, Zijn Kamers, p. 181).

Ontwaken en verbinden

"Ons gehele werk bestaat alleen uit het verbinden van alle verschillende Joodse stromingen en de breuken te herstellen die onder ons aanwezig zijn," (*Igrot*, Part 4, p. 104).

De Advocaat van Liefde en Vrede

"Ik zou wensen dat de gehele mensheid in één enkel lichaam zou passen, zodat ik hen allen kon omhelsen," (uit een gesprek tussen Rav

Kook met de seculiere schrijver Alexander Ziskind Rabinowitz)

Rav Kook liep over van liefde voor Erets Israel en de gehele wereld. Zijn liefde was waarachtig en onvoorwaardelijk als de Moederliefde voor haar kind. Zijn volle verlangen was ons allen in zijn liefde te verbinden, hij wist dat alleen zijn liefde ons het echte geluk en harmonie zou kunnen brengen.

Rav Kook verklaarde dat de kwaliteit van liefde een spirituele kwaliteit is en dat de wijsheid van Kabbala de enige methode is om dit toe te eigenen: "De wijsheid van de Waarheid leert ons de globale eenheid.....en hoe het licht te volgen zonder te falen,"(Rav Kook, Orot Kodesh, Part 2. P. 393).



Rav Kook op late leeftijd, wandelt in een straat in Jeruzalem.

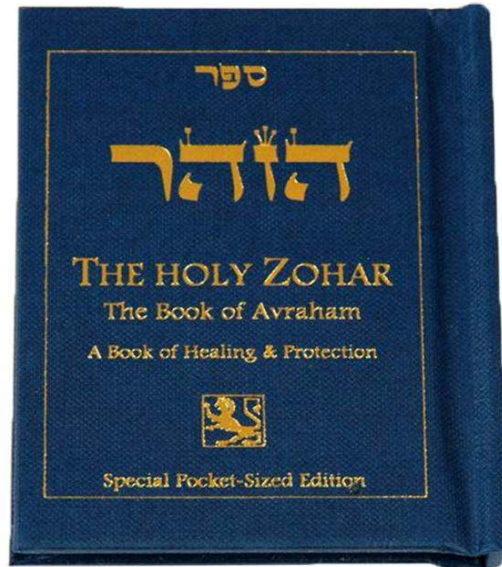
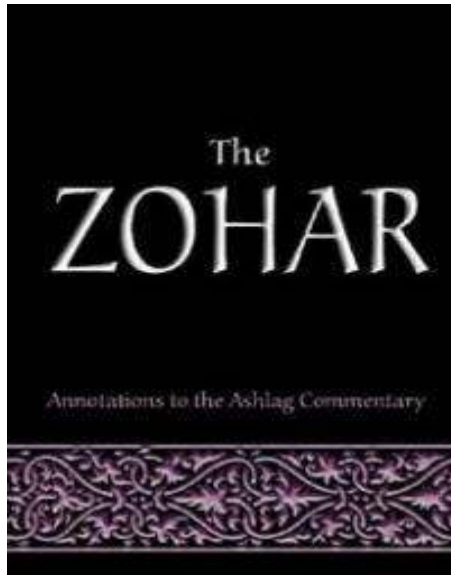
De Studie van Kabbala Is de Sleutel

"Nu komen de dagen nader dat een ieder zal zien en weten dat de verlossing van Israel en de verlossing van de gehele wereld volledig afhangt van de verschijning van de verborgen wijsheid van het licht (de Kabbala) van de eeuwigheid van de geheimen van de Tora in een heldere taal," (Rav Kook, Igrot, Part 1, p. 92).

Rav Kook zei vaak dat het zijn werkelijke wens was te graven in de wijsheid van het verborgene, want dit was het meest belangrijke voor hem. "Wat ik voel, de bevrediging en plezier in de studie van het verborgene....is mijn enige doel". Alle taken van andere vaardigheden zijn ondergeschikt aan mijn wezen," (*Mist of Purity*, p. 31).

Hij moedigde ons te verbinden met de geheimen van de wijsheid van Kabbala en vaak bekritiseerde hij hen die zich publiekelijk tegen zijn verspreiding uitspraken. Hij wist dat alleen door het bestuderen van de kabbalistische geheimen, we geluk en eenheid zouden vinden. "In onze levens, is het nodig dat de verborgen geheimen geopenbaard en toegankelijk worden. Door het openbaren van deze geheimen zullen we onszelf ontdekken en weten wat er in ons verborgen is"(Rav Kook, Maamarei Raiah, p. 153).

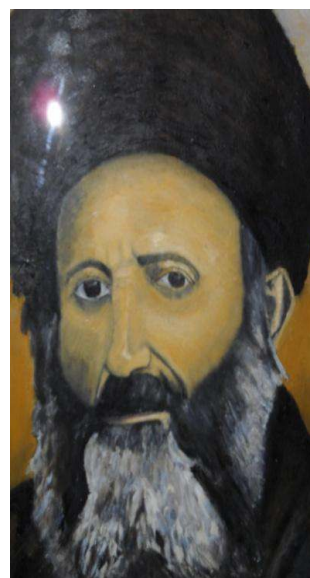
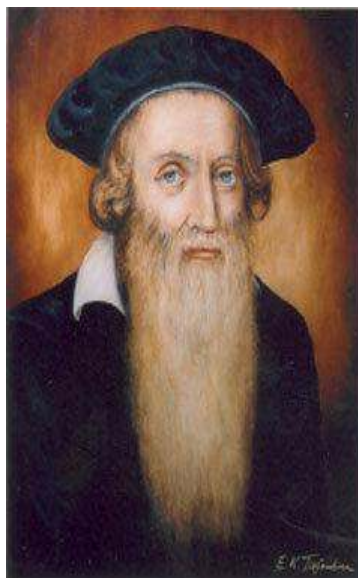
Vandaag, vele jaren nadat spirituele grootheden als Rav Kook de wijsheid van Kabbala in onze wereld brachten is zijn advies meer dringend dan ooit. Zijn geschriften tonen de enige manier onszelf te veranderen voor een betere toekomst. Het enige dat ons te doen staat is er onze harten en gedachten open te voor stellen.



Het boek Zohar (het boek van de glans van de Torah) is het belangrijkste werk van de Joodse Kabbala om zich met Kabbala te verdiepen en kennis te maken.

Vegetariër

Beroemde Rabbijnse vegetariërs van de laatste eeuwen



Beroemde Rabbijnse persoonlijkheden die bekend zijn als vegetariër.

Links: Rabbi Israel Ba'al Shem Tov(1700-1760)

Midden: Ba'al Shem van Michelstadt, Rav Yitzchak Aryeh Sekel Wormser (1768-1847)

Rechts: Rav Avraham Yitzchak HaKohen Kook

Luisterend naar de opvatting van iemand als Rav Kook bevinden we ons wel in een geheel andere wereld dan die van de Bijbel, waarin zonde, offer en schuld-belijdenis nauw samenhangen. Na de verwoesting van de tempel in het jaar 70 stonden de toenmalige Rabbijnen voor de vraag hoe het Jodendom kon voortbestaan zonder Tempel en offers. In de *Talmoed* komen we verschillende antwoorden tegen. Zo wordt gezegd dat geen enkel offer meer nodig is, maar dat in de toekomst nog wel het offer zal worden gebracht dat *mincha* heet en een meeloffer is. Offers waren nodig vanwege de verzoening, maar ook als middel om de relatie tussen God en mens te bevestigen. De verwoesting van de tempel heeft het positieve gevolg gehad dat mensen nu veel meer betrokken zijn bij die relatie. Ze zijn nu zelf verantwoordelijk voor wat in hun vermogen ligt. Voor Rav Kook betekent dit ook dat we zijn opgeklommen tot een hoger niveau van leven. Dat er geen offers meer zullen zijn in de toekomstige wereld laat zien dat het leven ethisch gezien hoogstaander wordt. Net als voor de zondvloed, zal de mens weer leven als vegetariër en alleen planten en vruchten eten. Er hoeven geen dieren meer te worden gedood; het enige offer dat nog gebracht zal worden is een meeloffer.

Het hogere doen en denken

Met de verwoesting van de Tempel zijn de offers niet geheel uit het oog verdwenen. In plaats van het offer is er nu het gebed. Een belangrijke tekst die in dit verband vaak terugkeert is de tekst 'wij zullen betalen de stieren van onze lippen' uit Hosea 14:3. Het gebed betreft ons heel direct bij het proces van verzoening. Hoewel ook toen er nog offers waren de mens schuld moest belijden, valt op dat laatste nu veel meer de nadruk omdat er geen offers meer zijn. Wij zijn het die op *Jom Kippoer* schuld belijden met de tekst uit het speciale gebedenboek voor deze dag en ons daarbij op de borst slaan als teken van berouw: 'Verschaf ons verzoening (...) voor de zonde tegenover U begaan, gedwongen of uit vrije wil, voor de zonde tegenover U begaan uit onwetendheid, voor de zonde tegenover U begaan door ...' Dit helpt ons te richten op het hogere en datzelfde geldt voor andere gebruiken en rituelen van het Jodendom, zoals het vasten van *Jom Kippoer* of het dagelijks ombinden van gebedsriemen. Uiteindelijk is het doel van dergelijke voorschriften dat wij leren om het hogere te doen en te denken.



Adam en Eva eerste zonde: het eten van de verbodene vrucht.

Gods eerste spijswet was strikt vegetarisch en de beroemde Joodse commentator Rashi zegt daarover: 'De Eeuwige stond Adam en zijn vrouw niet toe een schepsel te doden en zijn vlees te eten. Alleen groene kruiden mogen zij samen eten'. Vele andere commentatoren zijn het daarmee eens. Een van de belangrijkste voorvechters van een Joodse strikt-vegetarische levensstijl was Rabbi Kook. Rav Kook zei dat de toestemming om vlees te eten slechts een tijdelijke concessie was. De Eeuwige, die barmhartig is, zou immers geen eeuwige wet instellen die het doden van dieren voor voedsel toestond. Volgens Rav Kook waren mensen tot zo'n laag niveau van spiritualiteit gezonken dat het gevaar bestond dat zij elkaar zouden gaan eten. Om hen nu in staat te stellen hun relaties onderling te verbeteren en zich spiritueel te ontwikkelen, kregen ze een tijdelijke dispensatie tot de tijd bereikt zou zijn dat mensen terugkeren naar een strikt-vegetarisch dieet. De vele regels en voorschriften dienden volgens Rav Kook om een gevoel voor de heiligheid van het leven te behouden en ervoor te zorgen dat het doden van dieren niet als vanzelfsprekend zou worden beschouwd. Bovendien zou een ingewikkelde procedure mensen kunnen doen afzien van hun behoefte vlees te eten. Rav Kook was ervan overtuigd dat in de dagen van de Messias mensen weer strikt-vegetarisch zullen leven. Deze gedachte vinden we ook in een midrash (korte uitleg of commentaar op een tekst uit de Torah) die zegt: 'In de tijd van de Messias zullen alle offers ophouden behalve de dankzegging, die eeuwig zal doorgaan.'



Een illustratie-model van de Derde Tempel volgens de visie van de profeet Ezechiël, hoofdstuk 40-47.

Volgens Rav Kooks opinie zal men in de Derde Tempel alleen meeloffers en dankoffers brengen. Het dierenoffer in de Messiaanse Tijd zal overbodig zijn en vermoedelijk zal de Tempel als een Huis van Gebed worden voor Israel en alle volkeren die God zoeken.

Vertaald en bewerkt door:
Rabbijn Ahron Daum en Petra Vanhamme

Juni 2008

Herzien en gecorrigeerd door:
Prof. Rabbijn Ahron Daum, B.A. M.S.
Mattityahu Akiva Strijker

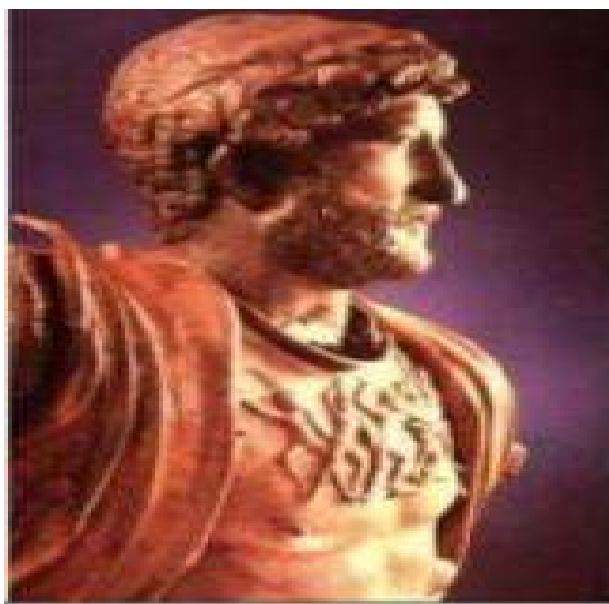
Juni 2013

Enkele persoonlijke reflecties bij het messiaanse concept in het denken van Rav Soloveitchik en Rav Kook, satzal.

Valse Joodse Messiasen die zich als Messias proclameerden binnen het Joodse volk



Jezus Christus van Nazareth (1-33)



Simon bar Kochba(gestorven in135)



Sabbatai Zvi(1626-1676)



Jacob Frank(1726-1791)

Rav Kook en Rav Soloveitchik hadden een ongelofelijke liefde voor Eretz Israel. Het idee is dat de mensen het land Israël helpen. Dit idee is tevens een Messiaans idee. Het streven hiernaar is het begin van de 'Messiaanse ge'oele', de verlossing. Velen dachten dat dit moment 'plosteling' zou komen, met een soort

verkondiger die opstaat en de Messias aankondigt, een soort Eliyahu als verkondiger van de Messiaanse verlossing. Dit was eigenlijk het klassieke idee.

Het concept 'Ge'oelel' behelst twee aspecten:

- Messias.

De Messias is een mens die geïnspireerd wordt door een G'ddelijke Geest ('Ruach Hakodesh'). Letterlijk betekent het woord Messias, 'de gezalfde', en is daarom ook een titel die technisch gesproken ook toekomt aan mensen zoals de koning of de Hogepriester (zo spreekt men ook van 'Hakohen Hamashiach'). Mettertijd werd deze gezalfdheid enkel nog specifiek vermeld bij koning David en koning Salomon en het is dan ook zijn dynastie die steeds wordt verbonden met de toekomstige Messias (Massiach Ben David).

In Jesaja 9 vinden we een beschrijving van het Messiaanse tijdperk. Volgens Jesaja zal het wezen van de mens fundamenteel veranderen, in een wezen voorbij het geweld. Maar ook de natuurwetten zullen radicaal veranderen.

De Messias wordt dus verbonden met verlossing, maar dan wel met een totale verlossing van het gehele bestaan en niet enkel een verlossing van de zonden, zoals in het Christendom. De mens zal echter nooit, ook niet in de messiaanse tijd, 'onfeilbaar' worden, want dan zou hij gelijk zijn aan G'd.

In het Jodendom zijn er offers die dienen tot boetedoening voor de zonden. Ook de Hogepriester moet een zondeoffer brengen. Dit te tonen aan het volk is belangrijk, aangezien zo duidelijk wordt gemaakt dat zelfs hij niet volledig zonder zonden kan zijn.

Jesaja 9:

'Het volk dat in duisternis ronddoelt ziet een schitterend licht. Zij die in het donker wonen, worden door een helder licht beschenen. U hebt het volk weer groot gemaakt, diepe vreugde gaf u het, blijdschap als de vreugde bij de oogst, zij jubelen als bij het verdelen van de buit. Het juk dat op hen drukte, de stok op hun schouder, de zweep van de drijver, u hebt ze verbrijzeld, zoals Midjan destijds. Iedere laars die dreunend stampde en elke mantel waaraan bloed kleefte, ze worden verbrand, een prooi van het vuur. **Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven; de heerschappij rust op zijn schouders. Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman, G'ddelijke held, Eeuwige vader, Vredevorst. Groot is zijn heerschappij, aan de vrede zal geen einde komen. Davids troon en rijk zijn erop gebouwd, ze staan vast, in recht en gerechtigheid, van nu tot in de eeuwigheid. Daarvoor zal hij zich beijveren, de Eeuwige Tsevaot''.**

Waarom Jezus voor het Joodse volk niet de Messias kan zijn?

Jezus was een man die zich tegen vele principes van het Jodendom keerde. Hij heeft zichzelf als een soort Messias geproclameerd. Dopen is weliswaar een Joods idee: het idee van het nieuwe, een nieuw levensbegin bevestigd met water als belangrijk, tastbaar natuurelement. Joden accepteren Jezus niet als de Messias, omdat ze niet verlost waren van de Romeinse bezetters. Ook het einde van Jezus kan niet gezien worden als verlossend. 'Hij kon zichzelf nog niet redden'. Het Jodendom accepteert ook niet dat een mens alle zonden van de wereld op zich kan nemen. Fundamentele dingen als afschaffing van de Sjabbat kan echt niet.

Was Jezus van Joodse kant gezien een grote figuur? Mijns inziens niet. Zijn impact voor het Jodendom is (zoals Mohammed) negatief geweest. De hele geschiedenis van missionering en verrijzenis, het 'goede nieuws' verspreiden is in de praktijk voor Joden zeer 'slecht nieuws' gebleken.

Wat verstaat men dan wel in het Jodendom onder de begrip Mashiach?

- Een "pax Mundi" (wereldvrede)
Dit idee is verankerd in Jesaja 4
Jesaja 4: 'Op die dag zal de Eeuwige het land tot bloei brengen, het zal als een kostbaar sieraad zijn. De rijke vrucht van het land zal elke Jisraëliet die ontkomen is met trots vervullen. Ieder die nog in Tsion is, ieder die in Jeroesjalayim is achtergebleven, zal heilig genoemd worden, alle mensen in Jeroesjalayim die ten leven opgeschreven zijn. Wanneer de Eeuwige het vuil van de Tsions vrouwen heeft gewegwassen en het bloed van Jeroesjalayim heeft afgespoeld, door een zuiver oordeel en een zuiverend vuur, dan zal hij boven de plaats waar Tsion ligt en waar men bijeenkomt, een wolk scheppen voor overdag en een lichtend vuur met rook en vlammen voor de nacht. Zijn luister zal alles bedekken, als een hut die schaduw biedt in de hitte van de dag, en beschutting tegen storm en regen'.
- Het volk Israël wordt teruggebracht en het land wordt opgebouwd. Zo zegt Ezekiel dat het land weer groen zal worden en dat de oude steden weer zullen verrijzen.
Jesaja: 'Efraïm en Juda gaan samenwerken om zich te etableren'.
- Visie van de Messiaanse tijd.
Rabbijnen verklaren dat de mens in een tijd van overvloed ingaat. Er is grote rijkdom. In de Talmoed staat dat kinderen van 'armoede' grote geleerden zullen zijn. Rijken houden zich veelal met andere dingen bezig. Er zal dus een tijdperk van materiële overvloed zijn. Geen zorgen voor het overleven.
Er is niet het idee dat alle mensen Joden zullen worden. Er is tolerantie voor andere religies, wel is het zo dat het bestaan van 1 G'd door allen erkend zal worden.

In die periode is er ook de wederbeleving van de doden. Er bestaat leven hierna, maar er is zelfs nog meer: de doden zullen wederopstaan. Daarover is reeds veel geschreven:

- Het kind met Elia
- Het kind met Elisha
- Ezechiël 37: "Ik werd opnieuw door de hand van de Eeuwige gegrepen. Zijn Geest voerde mij mee en hij zette mij neer in een dal vol beenderen. Ik moest er aan alle kanten omheen lopen, en zo zag ik dat er verspreid over het dal heel wat beenderen lagen, die helemaal waren uitgedroogd. De Eeuwige vroeg mij: 'Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?' Ik antwoordde: 'Eeuwige G'd, dat weet u alleen'. Toen zei hij: 'Profeteer, en zeg tegen deze beenderen: 'Dorre beenderen, luister naar de woorden van de Eeuwige! Dit zegt de Eeuwige G'd: Beenderen, ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Ik zal jullie pezen geven, vlees op jullie laten groeien en jullie met huid overtrekken. Ik zal jullie adem geven zodat jullie tot leven komen, en jullie zullen beseffen dat ik de Eeuwige ben. Ik profeteerde zoals mij was opgedragen. Zodra ik dat deed hoorde ik een geluid, er klonk een geruis van botten die naar elkaar toe bewogen en zich aaneen voegden. Ik zag pezen zich aanhechten en vlees groeien, ik zag hoe er huid over de botten heen trok, maar ademen deden ze nog niet. Toen zei Hij tegen mij: 'Profeteer tegen de wind, profeteer mensenkind, en zeg tegen de wind: 'Dit zegt de Eeuwige G'd: Kom uit de vier windstreken, wind, en blaas in deze doden, zodat ze weer gaan leven'. Ik profeteerde zoals Hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte."

Dit

zijn een soort van confrontatie van supermachten die tegenover elkaar komen te staan. Is dit de Holocaust, is dit de atoomoorlog? Men weet het niet.



Weerbeleving van de doden (de twaalfde Geloofsprincipe van Maimonides)

Het idee van de Messiaanse verlossing loopt als een rode draad doorheen de hele lijdensgeschiedenis van het Jodendom. Altijd zijn er dromers geweest van 'Ge'oele' doorheen de lange ballingschappen(2000 jaar).

Een grote religieuze dromer was Nachmanides(1194-1270), arts, fysicus, grote talenkenner, een Talmuedische geleerde en kabbalist, die leefde in de 13^e eeuw in Gerona, Noord-Spanje. Hij benadrukte opnieuw de mitsva om in het land Israël te wonen, zelfs voor dat de Mashiach is gekomen. Hij heeft het debat gewonnen met de Joodse apostaat 'Christiani', die zich tot het Christendom had bekeerd. Hiervoor kreeg hij een prijs van de koning en is naar het land Israël getrokken. In Israël schreef hij een beroemde commentaar op de Pentateuch. Dit commentaar liep over van de liefde voor het land. Hij schreef dat het een mitsva is overal het Joodse land te bevrijden en te bewonen, ook voor de Messiaanse tijd. Hij spreekt dat er geen ander land is waar G'd zo te voelen is als in Israël. Door de 'plicht' naar Israël te gaan wordt Nachamides als de eerste religieuze Zionist gezien. Zijn rustplaats is in Israël. Zijn woorden aan zijn leerlingen: 'als ik sterf, zal je op het graf van mijn moeder in Gerona een menora zien', en zo wisten de leerlingen volgens de legende dat de grote meester gestorven was.



Rabbi Moshe ben Nachman(1194-1270), bekend als de beginner van Joodse religieuze aanwezigheid in in het Heilige Land in de Middeleeuwen.

Het is tevens een gedachte van een Talmuedisch Rabbijn om niet terug te keren naar het land voor de Messiaanse tijd. Hiervoor baseert hij zich op 'Sjier Hasjieriem'. G'd heeft het Joodse volk laten zweren de verlossing niet te bespoedigen. Dit staat drie keer geschreven. Hij wilde dat de balingschappen niet te zwaar zouden zijn. Andere volken hebben zich daaraan niet gehouden en zo is volgens de meeste Rabbijnen het 'zich niet haasten' ook niet meer bindend. Deze Talmuedische opinioe komt niet voor bij Maimonides en 'Suilchan Aruch', het is alleen Aggadisch en Halachisch niet bindend.

Een tweede religieuze dromer was Theodor Herzl. Hij was in bepaalde opzichten de tegenpool van Nachmanides, volledig geassimileerd, uit de Habsburg dubbelmonarchie, universitair geschoold, maar kende geen Ivriet. Hij was wel een zeer getalenteerd schrijver. Op foto's verschijnt

hij steeds als een zeer charismatisch man, de ogen en de baard geven hem een bijna profetische uitstraling. Hij heeft wel zijn bar mitsva gedaan en was met een Joodse vrouw getrouwd, maar al zijn kinderen zijn gedoopt tot het Christendom. De Dreyfus-affaire heeft hem veranderd. Hij heeft gepredikt voor een Joodse staat, maar welk karakter die staat moet hebben (Joodse staat of staat van Joden) is tot op de dag van vandaag een onopgelost vraagstuk. De Joodse staat is het begin van de verlossing. Het is een natuurlijk proces dat ook gezien wordt 'als een voorbode van de komst van de Mashiach'



Theodor Herzl(1860-1904). Herzl in Bazel ter gelegenheid van de eerste Zionistische congres(1897). Herzl zei toen: 'Ik heb in Bazel de Joodse staat gesticht, Over 50 jaar zal er een Joodse staat ontstaan. Als u wilt, is het geen legende'.

De staat Israël is nu 65 jaar. Dat is een zeer goede reden om te vieren, maar er is een hoge prijs betaald met de Shoah. Aan deze bloedprijs heeft Herzl toen niet gedacht. De volkeren waren niet bereid de Joden een Joodse staat terug te geven. De Shoah met de vernietiging van beide Tempels zijn niet te vergelijken. Men zal niet vragen 'waar was G'd in de Shoah' maar men zal correcte wijze de vraag stellen 'Waar was de mens in de Shoah'? Ook de Shoah is verbonden met verlossing. 'Lijden' is een zeer groot begrip. 'Diegene waar G'd van houdt, gaat Hij beproeven en dat is lijden!'(Spreekwoorden) De mens wordt daardoor gespiritualiseerd. Overvloed betekent rijkdom en rijkdom maakt de mens corrupt. Als de mens in diepte valt is de kans groot dat hij 'tesjoeva' doet, bezinning en boetedoening.

Voor de dimensies van de Shoah zijn geen woorden, het is een uniek in de negatieve zin.

Was dit de oorlog van Gog en Magog? Alle volkeren belagen Jeruzalem en zeggen dat het aan hen toebehoort. Jodendom is elke keer bevestigd geweest door 'lijden'. Dit was zo van Egypte tot de Shoah (4000 jaar). Het Jodendom is er wel gesterkt uit gekomen, gerevitaliseerd. Een kritische noot is dat de kwaliteit van Torah-studie van een groter niveau was.

Rav Soloveitchik alsook de Lubavitcher Rebbe hebben niet in Israël

geleefd. De Lubavitcher Rebbe zei dat zijn invloed buiten Israël veel groter was.

We leven in de Messiaanse tijd, hiervoor zijn er volgende tekenen:

- Een groot deel van de Joden leeft in Israël. (50%)
- Er is Joodse souvereiniteit op een groot deel van Eretz Israel
- Het verlangen terug te keren tot Hashem is nog nooit zo groot geweest.
- Er is nog nooit zoveel Torah geleerd als vandaag. (In Israël)

De Misjna meldt dat in de pre-Messiaanse Tijd alles zeer duur zal zijn (een grote inflatie), dat er een grote inpertinentie zal zijn van leraar tegen leerling ('choetspa'), schoondochter tegen schoonmoeder.

Kan men een goede Jood zijn buiten Israël?

Ja, historisch zijn er twee grote centra:

Israël, Babylon en later dan ook Europa en ook Amerika. Het is historisch van belang dat het Jodendom zich niet op één plaats situeert. Joden spreken van in Israël leven als het kan. Als tweede willen ze hun laatste rustplaats in Israël, dan is er vergeving van de zonden. (zo staat het geschreven). Het is van belang als levende te komen en niet als dode.

Mijn bestemming

Mijn bestemming, eens zal ik haar kennen
eens zal ik vinden mijn rust
dan vul ik mijn geest met gezang
en hoef ik niet langer gebogen te gaan
Vol van hoop is mijn hart
dat ter rechter tijd mijn redding komt
en aanbreekt de dag dat ik oog in oog
zal staan met mijn bestemming
En als tot dit einde te komen
mijn binnenste wanhopen mocht,
van één vonk zal het al stralen
tot een licht op mijn pad.
En vonken zullen volgen
groeien tot een vuur
en als licht zullen ze dagelijks stralen
en lichten en groeien.
En uit die punten van mijn gedachten
die zich zamelen tot kudden
neem ik mijn letters
en die worden tot woorden.

Rav Avraham Yitzchak Hakohen Kook

ISRAEL اسرائيل



RABBI KOOK מ"ח-מ"א - תרמ"ח - תר"ס

ישראל 2.00



Een oude Joodse nieuwjaarskaart met het motief van de Messiaanse verlossing. De profeet Eliyahu verkondigt de komst van de Mashiach door middel van het blazen op de grote Shofar. De Mashiach rijdt op een witte ezel als teken van bescheidenheid.

Dordrecht, Juni 2008

Herzien Antwerpen, juni 2013:
Prof. Rabbijn Ahron Daum B.A. M.S.
Mattityahu Akiva (Matthijs)